

INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTERIET

Sundhedsudvalget 2022-23 (2. samling)
B 14 - endeligt svar på spørgsmål 7
Offentligt
Sundhedsudvalget 2022-23 (2. samling)
B 14 - endeligt svar på spørgsmål 5
Offentligt

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Dato: 09-03-2023
Enhed: NAERSOM
Sagsbeh.: DEPMSMJ
Sagsnr.: 2301006
Dok. nr.: 2584266

Folketingets Sundhedsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 5 til B 14 (Forslag til folketingsbeslutning om, at sundhedsvæsenet også skal indebære tandbehandling), som Folketingets Sundhedsudvalg har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 22. februar 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Torsten Gejl (ALT).

Spørgsmål nr. 5:

"Sundhedsministeren har tilkendegivet, at det ikke er økonomisk muligt at tilbyde gratis tandpleje. Det bliver for dyrt. I forlængelse heraf bedes ministeren oplyse, hvad en ordning, hvor alle med en personlig årsindtægt på under 350.000 kr. får vederlagsfri tandpleje/behandling, og at der derefter betales 1 pct. af tandlægeudgiften pr. 5.000 kr. årsindtægten stiger, vil koste. Udgangspunktet for beregningen kan være, at 70 pct. af befolkningen vil benytte sig af ordningen."

Svar:

De nøjagtige udgifter ved at indføre den forslåede ordning kendes ikke. Det skyldes bl.a., at der er stor usikkerhed knyttet til de adfærdsændringer, det vil medføre at indføre den forslåede ordning, og at der mangler data om danskernes tandlægeudgifter på individniveau. Det er derfor ikke muligt at svare præcist på spørgsmålet. Udviklingen af en regnemodel, som vil kunne estimere offentlige udgifter inklusive adfærdseffekter ved at indføre vederlagsfri tandpleje, vil kræve et betydeligt udviklingsarbejde og særskilt finansiering.

Ministeriet kan dog opstille en mekanisk model, der kan give et groft skøn over de offentlige merudgifter til tandpleje, såfremt der indføres en ordning lignende spørgers forslåede ordning. Det er en afgørende forudsætning for læsning af tallene at være opmærksom på, at der i tallene ikke er indregnet adfærdseffekter som følge af forbedret tilgængelighed ved øget offentlig støtte til tandpleje. Modellen tager udgangspunkt i en gennemsnitsudgift pr. borger over 20 år baseret på et estimat fra Danmarks Statistik vedr. den samlede brugerbetaling på tandpleje (8,3 mia. kr. i 2021). Både gennemsnitsprisen pr. borger og det samlede estimat for den samlede brugerbetaling er behæftet med betydelig usikkerhed, hvorfor modellen alene er indikativ for udgifterne ved at indføre vederlagsfri tandpleje for hele eller dele af befolkningen.

Af nedenstående tabel 1 fremgår en model over de offentlige merudgifter ved indførelse af vederlagsfri tandpleje for alle borgere over 20 år med en personlig årsindkomst på under 350.000 kr. samt et gradvist faldende offentligt tilskud på 10 procentpoint for hver 50.000 kr. årsindtægten overstiger 350.000 kr. Tabellen viser, at de årlige offentlige merudgifter ved at indføre vederlagsfri tandpleje for borgere med en personlig årlig indkomst på under 350.000 kr. med betydelig usikkerhed skønnes at være ca. 4,5 mia. kr. For borgere med en personlig årlig indkomst på over 350.000 kr. skønnes de offentlige merudgifter med betydelig usikkerhed at være ca. 2,3 mia. kr.

årligt. De samlede offentlige merudgifter ved ordningen skønnes med stor usikkerhed at være mere end 6,8 mia. kr. årligt.

Tabel 1 – Mekanisk model for offentlige merudgifter ved ny tilskudstruktur i voksentandplejen

Personlig indkomst	Offentligt tilskud	Offentlige merudgifter (mio. kr.)
349.999 kr. og derunder	100 pct.	4.514
350.000 - 399.999 kr.	95 pct.	706
400.000 - 449.999 kr.	85 pct.	580
450.000 - 499.999 kr.	75 pct.	415
500.000 - 549.999 kr.	65 pct.	272
550.000 - 599.999 kr.	55 pct.	171
600.000 - 649.999 kr.	45 pct.	101
650.000 - 699.999 kr.	35 pct.	56
700.000 - 749.999 kr.	25 pct.	30
750.000 og derover	0 pct.	0
Offentlige merudgifter - personlig indkomst på over 350.000 kr. årligt		2.332
Offentlige merudgifter i alt		6.846

Anm.: Tabellen viser et skøn over de offentlige merudgifter ved at indføre vederlagsfri tandpleje for alle borgere over 20 år med en personlig årsindkomst på under 350.000 kr. samt et gradvist faldende offentligt tilskud på 10 procentpoint for hver 50.000 kr. årsindkomsten overstiger 350.000 kr. Ordningen med vederlagsfri tandpleje for 18-21-årige er fuldt implementeret ved udgangen af 2025. Udgifterne til tandpleje for de 21-årige skal derfor trækkes det samlede skøn for de offentlige merudgifter. Det bemærkes, at det er en mekanisk model, og at der er meget stor usikkerhed forbundet med udgiftsskønnene. Modellen inkluderer ikke tilbageløb og adfærdsændringer som følge af, at brugerbetalingen fjernes for nogle indkomstgrupper og recuderes for andre. Det må forventes at forbruget af tandlægeydelser vil stige såfremt brugerbetalingen fjernes helt eller delvist. Den største stigning i antal tandlægeydelser og dermed også den største usikkerhed i udgiftsestimater forventes hos de laveste indkomstgrupper. Derudover findes der en række tilskudsordninger til tandpleje. Disse er ikke inkluderet i udgiftsestimateret.

Kilde: Danmarks Statistik og Indenrigs- og Sundhedsministeriets egne beregninger

Som beskrevet ovenfor, så kan det bemærkes, at den beskrevne model er en mekanisk model, og at der er betydelig usikkerhed forbundet med de nævnte udgiftsskøn. Modellen tager udgangspunkt i en usikker gennemsnitspris pr. borger og et usikkert estimat for den nuværende samlede brugerbetaling for tandpleje. Derudover inkluderer modellen ikke adfærdsændringer som følge af, at brugerbetalingen fjernes helt eller delvist. Tidligere studier om effekten af brugerbetaling på efterspørgsel efter voksentandpleje viser, at brugerbetaling særligt reducerer forbruget af

tandplejeydelser hos grupper med lave indkomster¹. Det må således forventes, at forbruget af tandplejeydelser vil stige relativt mere for grupper med lave indkomster, hvilket isoleret set indikerer, at udgiftsestimatet for disse indkomstgrupper er underestimeret ikke kun absolut, men også relativt.

Der findes i sundhedsloven forskellige særordninger, herunder social-, omsorgs- og specialtandplejen, som er målrettet borgere med udsat tandsundhed, og hvor behandlingen er enten vederlagsfri eller med et loft over egenbetalingen. Regionsrådet yder endvidere et særligt tilskud til tandpleje til visse patientgrupper. Derudover er der en række tilskudsordninger på Beskæftigelsesministeriets område, der kan hjælpe økonomisk vanskeligt stillede borgere til at få dækket egenbetaling til tandbehandling. Hovedparten af borgere, der er tilknyttet en eller flere af disse ordninger, må forventes at have en årsindkomst på under 350.000 kr. og vil således være omfattet af vederlagsfri tandpleje i den opstillede model. Der er imidlertid ikke taget hensyn til eventuelle effekter heraf i beregningen af den gennemsnitlige udgift per borger. Det vurderes dog overordnet set, at denne usikkerhed ikke vil påvirke det samlede udgiftsskøn nævneværdigt.

Med venlig hilsen

Sophie Løhde

¹ VIVE 2018: https://pure.vive.dk/ws/files/1905670/hvad_ved_vi_om_brugerbetaling_og_eftersporgelse_efter_voksentandpleje_del_ii_1_.pdf